

Hoofdpijnenverslag van de internetconsultatie

Subsidieregeling pilot- en testprojecten watertechnologie

Het hoofdpijnenverslag is een samenvatting van de ingediende reacties. De reacties zijn gesorteerd op (hoofd)thema's. In dit verslag geeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat een inhoudelijke reactie op die thema's.

Algemene informatie over de internetconsultatie

In het kort

Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat bereidt een tijdelijke subsidieregeling voor. De subsidieregeling gaat over het stimuleren van opschaling van watertechnologische innovaties in een pilotomgeving. De subsidieregeling is onderdeel van het Nationaal Groeifonds programma Groeiplan Watertechnologie.

Voor wie is deze regeling belangrijk?

- (MKB) bedrijven Nederlandse watertechnologiesector;
- Kennisinstellingen;
- Eindgebruikers van watertechnologie;
- Nederlandse technologieontwikkelaars.

Wat is het doel van regeling?

De tijdelijke subsidieregeling stimuleert het opschalen van watertechnologische innovaties binnen de focusgebieden van het Groeiplan Watertechnologie. De subsidie is bedoeld voor het testen van innovaties in een gesimuleerde of gecontroleerde pilotomgeving. Succesvolle pilot- en testprojecten kunnen vervolgens worden opgeschaald, waarmee testen onder realistische omstandigheden mogelijk wordt.

Reacties op hoofdpijnen

Indieners

Van 23 oktober tot en met 20 november 2024 kon worden gereageerd op deze regeling en de toelichting. Er zijn in totaal negen reacties ingediend, hiervan zijn er zeven openbaar.

Indieners zijn:

- Bedrijfsleven en branche: zes indieners;
- Maatschappelijke organisaties: twee indieners;
- Lokale overheden: één indiener.

Algemeen beeld van de reacties

In onderstaand overzicht is een algemeen beeld geschetst van de reacties. De reacties op de internetconsultatie geven aan dat de regeling een belangrijk onderdeel uitmaakt van het NGF programma UPPWATER (voormalig Groeiplan Watertechnologie). Het sentiment van de reacties is overwegend positief. Er zijn goede kritische vragen gesteld die hebben geleid tot aanscherping en verbetering van de regeling.

De belangrijkste opmerkingen betreffen de volgende hoofdthema's:

- Thema 1: subsidiabele (loon)kosten;
- Thema 2: steunintensiteit;
- Thema 3: samenstelling consortium;
- Thema 4: definities;
- Thema 5: doel van de regeling;
- Thema 6: overig.

Reacties per thema

Hieronder volgt de toelichting waarom iets is aangemerkt als hoofdthema. Vervolgens worden specifieke opmerkingen uitgelicht in subthema's, die voortkomen uit dit hoofdthema.

1. Subsidiabele (loon)kosten. Binnen dit hoofdthema worden de volgende subthema's behandeld:
 - Bepalen loonkosten;
 - Regeldruk.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Bij de reacties op de internetconsultaties zijn verschillende vragen binnengekomen over het bepalen van de loonkosten en welke kosten subsidiabel zijn. Zo waren er meerdere vragen over het vaststellen van het subsidiabele uurloon bij het gebruik van de uurloon plus opslag methode. Het uurloon dat voor deze methode als basis dient, is het brutoloon inclusief werkgeverslasten en sociale premies.

Daarnaast kwamen er vragen over het vaststellen van het uurtarief wanneer er geen vast uurtarief beschikbaar is. In de binnengekomen vragen werd specifiek het voorbeeld van een directeur-groot aandeelhouder (DGA) genoemd. Naar aanleiding van deze vragen is, in lijn met artikel 7, lid 2 van het Kaderbesluit subsidies I en M, een forfaitair uurtarief van €60 per uur vastgesteld voor deze regeling (een forfaitair uurtarief is een bedrag dat op voorhand wordt bepaald, zonder rekening te houden met het reële bedrag). Dit tarief kan dan gelden in het geval er geen vast uurtarief beschikbaar is.

Ook werden er verschillende vragen gesteld over het subthema regeldruk. In een van de opmerkingen werd een rekenfout opgemerkt bij de berekening van de regeldruk, deze is naar aanleiding van deze reactie gecorrigeerd. Verder werd erop gewezen dat het gehanteerde uurtarief

van €60 in de paragraaf over de toetsing van de regeldruk eventueel een belemmering kan vormen, indien dit als vast uurtarief wordt toegepast. Dit is in deze regeling niet het geval. In deze regeling worden, volgens artikel 7, lid 2 van het Kaderbesluit subsidies I en M, drie opties geboden voor het vaststellen van de loonkosten. Dit zijn de integrale kostensystematiek (IKS), uurloon plus een vastgestelde opslag van 50% en een vastgesteld uurtarief van €60.

2. Steunintensiteit. Binnen dit hoofdthema worden de volgende subthema's behandeld:

- Maximale subsidiepercentage;
- Stapelen van subsidie;
- Minimale subsidieverlening;
- Private bijdrage.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Er zijn via de consultatie meerdere vragen binnengekomen die gaan over de maximale subsidie (percentage). Specifiek over de hoogte van de steun en of de steun per project of per partij is. Ook waren er vragen over het onderling schuiven van subsidie.

De subsidie bedraagt maximaal 30% per partij en is gekoppeld aan een absolute minimale en maximale subsidieomvang. Op deze manier zorgen we ervoor dat de KPI's (aantal te realiseren projecten) ook binnen het beschikbare budget kan worden gehaald. Deze KPI's zijn vastgelegd in het gehonoreerde Groeiplan Watertechnologie.

Naar aanleiding van de reacties in de internetconsultatie wordt er een uitzondering gemaakt voor kennisinstellingen. Voor kennisinstellingen wordt een maximaal subsidiepercentage van 50% gehanteerd. Onderling schuiven van subsidie tussen consortiumpartners is niet mogelijk. De subsidie gaat rechtstreeks naar de partijen in het consortium. Die krijgen voor de uitvoering van activiteiten een subsidietoezegging, zoals benoemd in subsidieaanvraag en beschikking. Dat bedrag is bestemd voor de uitvoering van de activiteiten door de desbetreffende subsidieontvanger.

Het tweede subthema is het stapelen van subsidie. Het stapelen van subsidie kan, op voorwaarde dat de cumulatiebepaling van artikel 8 van de AGVV in acht wordt genomen.

Het derde subthema is de minimale subsidieverlening. In de regeling is een minimaal te verlenen subsidiebedrag opgenomen. Dit bedrag is €330.000,-. In de reacties op de internetconsultaties is aangegeven dat met een dergelijk hoge minimale subsidie, de minimale projectomvang circa €1,3 miljoen is. Er is voor deze subsidieregeling, volgens het gehonoreerde Groeiplan Watertechnologie, gekozen om in te zetten op pilotprojecten van een grote budgettaire omvang.

Het laatste subthema is de private bijdrage. De voorwaarde van minimaal 30% cofinanciering uit private middelen komt voort uit het gedachtengoed dat het voorgestelde project ook tot uitdrukking moet komen in de vorm van een eigen investering. Ook is het percentage als KPI vastgelegd in het gehonoreerde Groeiplan Watertechnologie.

3. Samenstelling consortium. Binnen dit hoofdthema worden de volgende subthema's behandeld:

- Rol consortium partners;
- Overig.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Bij de reacties op de internetconsultatie zijn meerdere reacties binnengekomen over de verplichtingen voor de samenstelling van een consortium. Specifiek over de rol van de consortium partners en een aantal niet gecategoriseerde vragen.

Allereerst de rol van de consortiumpartners. Bij de vragen in de consultatie op de pilot subsidieregeling is er ook een vraag meerdere keren gesteld die betrekking heeft op de demonstratieregeling. Het betreft de rol van een integrator en launching customer in het consortium. Deze vraag is in het hoofdlijnenverslag van de demonstratieregeling beantwoord. Daarnaast is er een vraag gesteld over de rol van zowel een technologieontwikkelaar als een wetenschappelijke of technische organisatie in een consortium. Het is een bewuste keuze om de verplichting op te nemen dat beide partijen in een consortium vertegenwoordigd moeten zijn. Hiermee wordt de pilot goed betrokken in het Nederlandse watertechnologie ecosysteem.

Het tweede subthema bestaat uit twee overige vragen. De eerste overige vraag betreft artikel 11.1. Met dit artikel worden projecten met een drinkwaterbedrijf als eindgebruiker (N.V. dus private partij) sterk bevoordeeld ten opzichte van projecten met een waterschap als eindgebruiker. Met deze opmerking wordt een heel valide punt gemaakt. Bijdrage van een drinkwaterbedrijf zal inderdaad worden aangemerkt als private investering. Een directe aanpassing van de regeling naar aanleiding van deze opmerking is lastig te maken. Daarnaast is het moeilijk te overzien of het in de opmerking geschetste gevolg gaat plaatsvinden. Bij de evaluatie na de eerste openstelling gaan wij expliciet na of deze situatie zich heeft voorgedaan. Als dit het geval is, treffen wij maatregelen voor de tweede openstelling.

De tweede overige vraag betreft artikel 11.2.d. Indien het project betrekking heeft op technologieontwikkeling die binnen de wettelijke taken van een waterschap als eindgebruiker valt, kan de deelname van een waterschap als (verplichte) eindgebruiker leiden tot problemen. In dit geval kan de bijdrage van het waterschap gezien worden als subsidie aan de andere (private) partners in het project. Er is kennisgenomen dat deze situatie zich voor kan doen. Ook in dit geval is het moeilijk te overzien of deze geschetste situatie gaat plaatsvinden. Bij de evaluatie na de eerste openstelling gaan wij expliciet na of deze situatie zich heeft voorgedaan. Als dit het geval is, dan treffen wij maatregelen voor de tweede openstelling.

4. Definities. Binnen dit hoofdthema worden de volgende subthema's behandeld:

- Succesvolle pilotomgeving;
- Technische organisatie.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Bij de reacties op de internetconsultatie zijn meerdere vragen ontvangen over definities in de regeling. Specifiek over de definities voor een succesvolle pilotomgeving en technische organisatie.

Allereerst zijn er vragen over de definitie van een succesvolle pilotomgeving. Er kunnen geen garanties worden verleend aan het hebben van een succesvolle pilot. Succesvol zijn is geen reden om aanvullende subsidie te krijgen via de demonstratie subsidieregeling van IenW. Er moet alsnog een nieuwe aanvraag worden ingediend. 'Succesvol' is dan ook geen criterium voor het toekennen van subsidie.

Gerelateerd aan de definitie van een succesvolle pilotomgeving is er ook een vraag gesteld over de definitie van een pilotomgeving. In de regeling wordt 'pilotomgeving' beschreven als een gecontroleerde of gesimuleerde omgeving die representatief is voor het functioneren onder reële omstandigheden, waarin de innovatie getest kan worden.

Het tweede subthema is de definitie van een technische organisatie. De definitie wordt toegevoegd aan de regeling. Hierbij wordt de definitie overgenomen van regelingen van de RVO.

5. Doel van de regeling. Binnen dit hoofdthema worden de volgende subthema's behandeld:

- Verduurzaming;
- Stakeholders;
- Nieuwe uitdagingen.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Binnen dit hoofdthema zijn er een aantal vragen binnengekomen die zien op het beleidskompas van deze regeling. De vragen gaan specifiek over verduurzaming, stakeholders en nieuwe uitdagingen die horen bij het kennis- en innovatie ecosysteem van de Nederlandse Watertechnologiesector. De opmerkingen zijn allen bekeken en worden zo goed mogelijk verwerkt in het beleidskompas.

6. Overig. Binnen dit laatste verzamelhoofdthema worden de volgende subthema's behandeld:

- Vijfjarige kennisdeling;
- Uitvoerperiode;
- Focusgebieden;
- Overig.

Inhoudelijke reactie van het Ministerie:

Allereerst waren er vragen over de kennisdeling tot vijf jaar na afronding van het project.

Afronding van het project is in dit geval de vaststelling van de subsidie. Het idee achter deze verplichting is het monitoren van de economische resultaten van de pilot. De formulering van de verplichting wordt heroverwogen. Er kan voor de kennisdeling tot vijf jaar na afronding van het project geen kostenpost opgenomen worden in de projectbegroting.

Het tweede subthema is de uitvoerperiode. De vroegste projectstartdatum is de datum van indiening van de subsidieaanvraag. Verder wordt aangegeven dat de periode tussen de eerste en tweede subsidieronde erg lang is. Er is erkenning voor dit punt. Echter is de afweging gemaakt, mede met het oog op de totale looptijd van het Uppwater programma, om de twee momenten van openstellen in deze perioden te laten plaatsvinden.

Het derde subthema zijn de focusgebieden. Er staan vijf focusgebieden centraal. Bij het selecteren van de projecten staat de kwaliteit van de projectvoorstellen centraal en is de kwaliteit leidend in de beoordeling. Naar aanleiding van de ontvangen vragen wordt gekeken of er bij gelijke geschiktheid kan worden gestuurd op een evenredige verdeling over de focusgebieden. Verder is er een vraag gesteld over het focusgebied circulariteit. We beamen dat er diverse belemmeringen zijn voor het toepassen van grondstoffen uit afvalstoffen. De regeling biedt zelf geen extra ondersteuning in de aanpak van deze belemmeringen. De aanpak van deze belemmeringen worden wel onderdeel van het Werkpakket Versnellen en Maximaliseren van het Uppwater programma.

Binnen het laatste subthema overig zijn er een tweetal vragen die hier worden behandeld.

Allereerst mogelijke belangenverstrengeling van KWR of Wetsus. Belangrijk om te vermelden is dat geen van de consortiumpartijen betrokken is bij de beoordeling van de aanvragen. Een onafhankelijke adviescommissie beoordeelt de aanvragen. De tweede vraag gaat over het totale budget van de subsidieregeling ten opzichte van het totale budget van het hele Uppwater programma. Wij zijn tot deze verdeling gekomen, omdat er budget is gereserveerd voor alle stappen binnen het innovatieproces en er ook overkoepelende programma's zijn opgericht.

Vervolgproces

Alle reacties die binnen zijn gekomen, zijn geanalyseerd en samengevat in dit verslag.

In de geconsulteerde conceptregelingen werd februari 2025 aangehouden als de onder voorbehoud datum van openstelling. Het moment van openstellen is helaas vertraagd naar de zomer van 2025. Het doorlopen van de benodigde stappen duurt langer dan vooraf was voorzien.